

Cirkulære nr. 5/2024

Sagsnr. 24-1224
Vores ref. ARV
Deres ref

Til FH's forbund og karteller

Den 31. oktober 2024

Aftale om de decentrale overenskomstforhandlinger 2025

FH og DA har indgået vedlagte "Aftale om de decentrale overenskomstforhandlinger 2025".

FH og DA er enige om, at overenskomster mellem hovedorganisationerne samt deres medlemsorganisationer/medlemsvirksomheder, herunder tiltrædelsesoverenskomster, som kan opsiges til ophør den 1. marts 2025, og som ikke er/bliver omfattet af særligt aftalte opsigelsesvarsler mellem de enkelte overenskomstparter, betragtes som rettidigt opsagt, når opsigelsen er modparten i hænde senest fredag den 7. februar 2025. Der er enighed om, at de nævnte overenskomstforhold kan opsiges ved skrivelse hovedorganisationerne imellem.

Det markerede betyder, at hvis overenskomstparterne med henblik på OK25 konkret vælger at aftale noget helt særligt vedrørende opsigelsesvarsler, vil dette gælde frem for den generelle aftale mellem DA og FH. Hvis de derimod ikke indgår særlig aftale om at stå uden for hovedorganisationernes aftale om fælles opsigelse, vil de blive omfattet.

For overenskomster, herunder tiltrædelsesoverenskomster, med *andre* overenskomstparter end organisationer eller virksomheder under DA, følger opsigelsen de i den enkelte overenskomst fastsatte bestemmelser, det vil sige typisk et opsigelsesvarsel på 3 måneder. Det betyder, at medlemsorganisationer og karteller *selv* skal sørge for at opsigse disse overenskomster inden for de i overenskomsterne fastsatte frister.

Som led i forberedelserne til overenskomstforhandlingerne har FH udarbejdet vejledende retningslinjer for overenskomstfornyelsen. De vejledende retningslinjer vedlægges sammen med en opdateret oversigt over et muligt varslings- og konfliktforløb på DA-området.

På vegne af FH's daglig ledelse

Morten Skov Christiansen

Formand

Flemming Grønsund

Næstformand

Aftale om decentrale overenskomstforhandlinger 2025

DA og FH er enige om, at overenskomsterne på DA/FH-området indgås og fornys gennem et decentralt forløb, og at en sikring af reelle forhandlinger på alle områder forudsætter en god og effektiv koordination af forhandlingsforløbet fra hovedorganisationernes side.

DA og FH er enige om, at det er af central betydning, at de involverede organisationer i god tid forud for forhandlingerne og under disse aktivt medvirker til at skabe realistiske forventninger til indholdet af et forhandlingsresultat blandt lønmodtagere, arbejdsgivere og øvrige relevante samfundsgrupper.

DA og FH er enige om, at overenskomstparternes muligheder for at foretage de nødvendige prioriteringer som udgangspunkt forudsætter, at overenskomsttemaer ikke behandles parallelt i andre fora, og at parterne vil tilstræbe, at dette ikke sker. DA og FH er fortsat enige om, at det er overenskomstparterne på det private arbejdsmarked, der udstikker rammerne for lønudviklingen i samfundet.

Forhandlingsforløbet

Udgangspunktet for tilrettelæggelsen af de decentrale forhandlinger er, at de skal være afsluttet, så DA/FH-området løses, inden de eksisterende overenskomster udløber. DA og FH er enige om, at de decentrale overenskomstforhandlinger skal søges gennemført på grundlag af relevant overenskomststatistik, som overenskomstparterne er enige om.

FH og DA er enige om løbende at drøfte status for anvendelsen af Forligsinstitutionen, bl.a. med henblik på at parterne kan overholde de frister, forligsmanden meddeler for afslutning af forhandlingsforløbet.

Opsigelse og konfliktvarsling

FH og DA er enige om, at overenskomster mellem hovedorganisationerne samt deres medlemsorganisationer/medlemsvirksomheder, herunder tiltrædelsesoverenskomster, som kan opsiges til ophør den 1. marts 2025, og som ikke er/bliver omfattet af særligt aftalte opsigelsesvarsler mellem de enkelte overenskomstparter, betragtes som rettidigt opsagt, når opsigelsen er modparten i hænde senest fredag den 7. februar 2025. Der er enighed om, at de nævnte overenskomstforhold kan opsiges ved skrivelse hovedorganisationerne imellem.

FH og DA er enige om, at eventuelle konfliktvarsler ikke bør fremsendes uden en forudgående drøftelse af årsagerne hertil mellem overenskomstparterne, som informerer FH og DA om indholdet af denne drøftelse. I tilfælde af fortsat risiko for konfliktvarsling skal FH og DA overveje mulige skridt med henblik på at undgå afgivelse af konfliktvarsler.

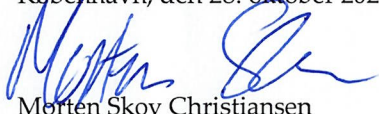
Oplysning/afstemning om forlig/mæglingsforslag

DA og FH er enige om, at den præsentation og det oplysningsmateriale, som udsendes eller uddeles til medlemmerne sammen med stemmesedlen ved stillingtagen til et forlig/mæglingsforslag, loyalt skal afspejle det, der stemmes om (herunder mæglingsforslagets indhold), samt organisationens og forhandlernes holdning til dette.

DA og FH er under respekt af forbundenes vedtægter enige om, at urafstemninger bør gennemføres med et højt kontrolniveau og at kun personer, som forliget/mæglingsforslaget berører, bør deltage i afstemningen om et forlig/mæglingsforslag.

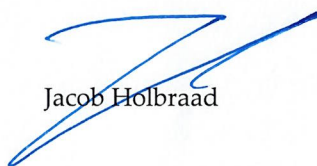
Denne aftale kan alene fortolkes af aftaleparterne.

København, den 28. oktober 2024

Morten Skov Christiansen

Fagbevægelsens Hovedorganisation

Jacob Holbraad

Dansk Arbejdsgiverforening

Bilag til cirkulære 5/2024

Overenskomstsituationen 2025

Vejledende retningslinjer

Tilrettelæggelse af forhandlingerne på FH/DA-området med henblik på fornyelse af overenskomster med udløb pr. 1. marts 2025

FH og Dansk Arbejdsgiverforening er enige om, at der gennemføres decentrale overenskomstforhandlinger. Dermed er det klart, at overenskomstforhandlingerne på dette område skal ske ifølge aftaler i den enkelte overenskomst eller i forhandlingsregler aftalt direkte mellem overenskomtparterne, hvis der foreligger sådanne aftaler. Derudover skal forhandlingerne føres efter de retningslinjer, der er indeholdt i Forligsmandslovens og Hovedaftalens bestemmelser om opsigelse af overenskomster og varsling af konflikt.

Endelig skal overenskomtparterne være opmærksomme på, at hovedorganisationerne har indgået "Aftale om de decentrale overenskomstforhandlinger 2025", som er vedlagt. Denne aftale vedrører kun overenskomstforhandlingerne i år 2025, og benævnes nedenfor som "FH/DA-aftalen for OK 2025".

På denne baggrund har FH i lighed med tidligere udformet en række fælles vejledende retningslinjer for medlemsorganisationernes tilrettelæggelse af de kommende overenskomstforhandlinger - herunder vedrørende opsigelse, fremsendelse af ændringsforslag til overenskomsterne mv.

1. Opsigelsesvarsler

Mellem hovedorganisationerne er der med FH/DA-aftalen for OK 2025 indgået aftale om opsigelse af de 1. marts-overenskomster, der ikke er eller bliver omfattet af forhandlingsregler indeholdende særlige bestemmelser om opsigelse. Det fremgår af aftalen, at der mellem hovedorganisationerne er opnået enighed om, at **opsigelse** af 1. marts-overenskomsterne, for at disse kan betragtes som rettidige, skal være modparten i hænde **senest fredag den 7. februar 2025**.

De nævnte overenskomster kan opsiges ved skrivelse mellem hovedorganisationerne og skal i så fald ikke opsiges af de enkelte overenskomtparter.

Aftalen dækker **alene** de overenskomster, der er indgået mellem organisationer under FH og organisationer eller virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening. Aftalen omfatter også de mellem forbund under FH og virksomheder eller organisationer under DA værende

tiltrædelsesoverenskomster. Aftalen dækker dog **ikke** overenskomster, som er eller bliver omfattet af særligt aftalte opsigelsesvarsler mellem de enkelte overenskomstparter.

Det understregede betyder, at hvis overenskomstparterne med henblik på OK 2025 konkret vælger at aftale noget helt særligt vedrørende opsigelsesvarsler, vil dette gælde frem for den generelle aftale mellem DA og FH. Hvis de derimod ikke indgår særlig aftale om at stå uden for hovedorganisationernes aftale om fælles opsigelse, vil de blive omfattet.

For overenskomster, herunder tiltrædelsesoverenskomster, med **andre overenskomstparter end organisationer eller virksomheder under DA**, følger opsigelsen de i den enkelte overenskomst fastsatte bestemmelser, dvs. typisk et opsigelsesvarsel på 3 måneder. Tiltrædelsesoverenskomster indgået med arbejdsgivere, der efterfølgende har meldt sig ind i DA, er omfattet af FH/DA-aftalen for OK 2025 om fælles opsigelse af overenskomster.

2. Påbegyndelse af overenskomstforhandlingerne

I FH/DA-aftalen for OK 2025 lægges vægt på at sikre et positivt og konstruktivt forhandlingsklima, herunder er hovedorganisationerne enige om at sikre reelle forhandlinger på alle områder. Samtidig er der enighed om, at der i god tid forud for forhandlingerne bør skabes et realistisk forventningsniveau blandt lønmodtagere, arbejdsgivere og øvrige relevante samfundsgrupper.

Grundlaget for dette arbejde kan bl.a. være tre-parts statistikudvalgets statusrapport.

Det fremgår af FH/DA-aftalen for OK 2025, at udgangspunktet for tilrettelæggelsen af de decentrale forhandlinger er, at forhandlingerne skal være afsluttet, så FH/DA-området løses inden de eksisterende overenskomster udløber.

På den baggrund **anbefales** overenskomstparter på lønmodtagersiden, der ikke allerede er i gang med et forhandlingsforløb, at tage kontakt til deres direkte modpart omgående.

3. Ændringsforslag til overenskomsten

Hovedaftalen indeholder ikke bestemmelser om, **hvornår** der i givet fald skal fremsendes ændringsforslag til den gældende overenskomst. Det vil derfor i princippet være muligt at fremkomme med ændringsforslag, indtil forhandlingerne er afsluttede, medmindre parterne har aftalt andet.

Hvis ikke andet fremgår af forhandlingsregler aftalt direkte mellem overenskomstparterne, anbefales dog:

- At medlemsorganisationerne ved udformning af skriftlige ændringsforslag identificerer krav, der naturligt kan betragtes som fælles for alle organisationens overenskomstforhold. Hovedbestyrelsen har, jf. FH's love § 28, stk. 1, mulighed for at komme med samlede anbefalinger til krav af almen interesse. Sådanne krav er ikke udmeldt på nuværende tidspunkt, men vil i givet fald blive meddelt ved cirkulære. Derfor bør man sikre sig en så bred dækning i de fremsendte ændringsforslag, at det kan forventes, at de stillede krav vil omfatte fælles prioriteringer på lønmodtagersiden.

Da der ikke eksisterer en generel aftale med DA om udarbejdelse af overenskomststatistik, **anbefales** tillige, at medlemsorganisationerne, samtidig med fremsendelse af ændringsforslag, skriftligt anmoder modparten om udlevering af overenskomststatistik. Der

henvises i den forbindelse til FH/DA-aftalen for 2025, hvor der står, at *“de decentrale overenskomstforhandlinger skal søges gennemført på grundlag af relevant overenskomststatistik, som overenskomtparterne er enige om”*.

4. Gensidig orientering og koordination.

FH's forhandlingsudvalg på DA-området, FH's daglige ledelse og det relevante forhandlerforum vil følge forløbet af overenskomstforhandlingerne meget nøje. Det vil ske med henblik på at fremme en enig og solidarisk optræden, jf. FH's love § 2 og § 28.

Med henblik herpå **anbefaler** FH:

- At medlemsorganisationer og karteller løbende holder FH **orienteret** om udviklingen i forhandlingerne. Det kan ske gennem kontakt til FH's daglige ledelse eller den valgte FH-næstformand, som har det pågældende faglige område.
- At medlemsorganisationer og karteller - hvis man har udsigt til et forhandlingsresultat - konsulterer FH's ledelse, jf. FH's love, § 28, stk. 3.

FH drager omsorg for koordinationen mellem medlemsorganisationerne på bedst mulig måde.

5. Hvis enighed ikke opnås - Forligsinstitutionen

Hvis enighed **ikke** kan opnås i de direkte forhandlinger mellem overenskomtparterne, videreføres forhandlingerne på et tidspunkt i Forligsinstitutionen.

Forligsinstitutionens medvirken ved overenskomstforhandlingerne er fastlagt i "Lovbekendtgørelse nr. 709 af 20. august 2002 om mægling i Arbejdsstridigheder" (Forligsmandsloven).

Forligsmandsloven giver ikke fuldstændig klare retningslinjer for, hvornår og på hvilken måde Forligsinstitutionen skal medvirke til en forhandlingsløsning. I § 3 i Forligsmandsloven hedder det:

"Når der er grund til at befrygte arbejdsstandsning, eller arbejdsstandsning er indtrådt, og den forligsmand, under hvem pågældende sag hører (jf. § 2, stk. 5), tillægger stridens virkninger og omfang samfundsmæssig betydning, kan han - for så vidt forhandlingerne mellem parterne i henhold til de mellem dem vedtagne bestemmelser er ført og fra en af siderne erklæret afsluttet uden resultat - af egen drift eller på foranledning af en af parterne indkalde de stridende parter til forhandling. Endvidere kan forligsmanden af egen drift eller på foranledning af en af parterne på et tidligere tidspunkt yde sin medvirken til tilvejebringelse af nye overenskomster, selv om de mellem parterne førte forhandlinger ikke er erklæret afsluttet uden resultat. Parterne bestemmer selv, ved hvem de vil lade sig repræsentere, dog må det ikke være ved nogen uden for de respektive organisationer, hovedorganisationer eller virksomheder stående person.

Stk. 2. Det er parternes pligt at efterkomme forligsmandens indkaldelse".

Formuleringen "**når der er grund til at befrygte arbejdsstandsning eller arbejdsstandsninger er indtrådt**" lader formode, at forligsmanden **senest** ved fremsendelse af 1. konfliktvarsel vil tage initiativ til indkaldelse af overenskomtparterne. Det fremgår også, at forligsmanden "af egen drift eller på foranledning af én af parterne" kan gå ind i forhandlingerne på et **tidligere** tidspunkt. Ved forhandlingerne i Forligsinstitutionen er

der, som det fremgår af § 3, stk. 1, mulighed for at parterne kan anmode de respektive hovedorganisationer om bistand.

Forligsmandens beføjelser under de videre forhandlinger fremgår i øvrigt af § 4.

FH anbefaler:

- At medlemsorganisationer og karteller (som overenskomstpart) er opmærksomme på, at de **selv** - på egen foranledning - kan anbefale forligsmanden at "indkalde de stridende parter til forhandling". Denne mulighed kan organisationerne overveje at anvende på et tidspunkt, hvor forhandlingerne direkte mellem parterne synes at være gået i stå. Forligsmanden kan i den forbindelse bl.a. kræve uafsluttede forhandlinger - hvor stridsspørgsmål ikke er blevet "realitetsbehandlet" - genoptaget og herunder beslutte, at de "genoptagne forhandlinger skal foregå under forsæde af en mæglingsmand", jf. § 4, stk. 2.
- At medlemsorganisationerne er opmærksomme på, at forligsmanden også selv - i sidste instans - kan indkalde overenskomstparterne til forhandling i Forligsinstitutionen.
- At medlemsorganisationerne, jf. Forligsmandslovens § 3, stk. 1, er opmærksomme på muligheden for at anmode FH om at **medvirke** under videreførelsen af forhandlingerne i Forligsinstitutionen.
- At medlemsorganisationerne er opmærksomme på, at FH og DA er enige om løbende at drøfte status for anvendelsen af Forligsinstitutionen bl.a. med henblik på, at parterne kan overholde de frister, forligsmanden meddeler for afslutningen af forhandlingsforløbet.

FH's medvirken ved forhandlingerne i Forligsinstitutionen kan være én af flere metoder til at sikre den tidligere omtalte koordinering. En stillingtagen hertil må i sagens natur bero på dels det/de berørte medlemsorganisationers vurdering af forhandlingssituationen inden for det pågældende overenskomstområde, dels forhandlingsudvalgets vurdering af den samlede forhandlingssituation.

6. Mæglingsforslag

Hvis forhandlingerne fra et vist tidspunkt videreføres i Forligsinstitutionen under forligsmandens medvirken, er dette som regel ensbetydende med, at der søges udarbejdet et **mæglingsforslag** for det pågældende område, evt. for flere overenskomstområder, jf. punkt 8 om sammenkædning.

Af Forligsmandslovens § 4, stk. 3, fremgår udtrykkeligt:

"... Inden forligsmanden fremsætter sit mæglingsforslag, skal han, med hensyn til forslagetets formelle og tekniske side, rådføre sig med repræsentanter for hver af parterne og, hvis parterne tilhører en hovedorganisation, tillige med en repræsentant for hver af hovedorganisationerne".

Ovennævnte bestemmelse pålægger således forligsmanden at inddrage FH i sine overvejelser om fremsættelse af mæglingsforslag. Det tilrådes dog, at medlemsorganisationerne - allerede når forhandlingerne i Forligsinstitutionen indledes - vurderer, om der er grundlag for at anmode en repræsentant fra FH om at medvirke i forhandlingerne, bl.a. under hensyn til DA's eventuelle medvirken hos modparten.

Af FH/DA-aftalen for OK 2025 fremgår det i øvrigt, at FH og DA er enige om, at de decentrale overenskomstforhandlinger skal søges gennemført på grundlag af relevant overenskomststatistik, som overenskomstparterne er enige om.

FH lægger afgørende vægt på, at der i forhandlingerne er sikret et fra en samlet vurdering tilfredsstillende resultat. I forbindelse med denne vurdering tages der stilling til, om resultatet kan siges at være i rimelig overensstemmelse med eventuelle temaer, som forhandlingsudvalget og hovedbestyrelsen har udpeget for overenskomstfornyelsen. Det er bl.a. forudsætningen for, at FH's forhandlingsudvalg vil kunne tilråde medlemsorganisationerne at støtte fremsættelse af mæglingsforslag.

7. Afstemninger mv.

Opnås der under forhandlingsforløbet enighed mellem overenskomstparterne, kan parterne henstille til forligsmanden, at resultatet skal indgå i sammenkædede afstemninger, jf. pkt. 8. I modsat fald skal forhandlingsresultatet underkastes urafstemning eller forelægges en kompetent forsamling. Er enigheden opnået før Forligsinstitutionens indtræden i forhandlingerne, er medlemsorganisationerne proceduremæssigt alene bundet af egne vedtægter for så vidt angår betingelserne for vedtagelse eller forkastelse.

FH **anbefaler**, under iagttagelse af ovennævnte, følgende fremgangsmåde:

- Hvis der er opnået enighed, **inden forligsmanden indtræder** i forhandlingerne, anbefales, at urafstemningen eller stillingtagen ved kompetent forsamling under alle omstændigheder, formmæssigt, sker efter reglerne i Forligsmandslovens § 10 (Hemmelig afstemning, kun rene ja- eller nej-stemmer tæller og alle stemmeberettigede skal være orienteret om forhandlingsresultatet) - medmindre andet på forhånd er aftalt eller vedtægtsmæssigt fastsat.
- Hvis der først er opnået et forhandlingsresultat **under Forligsinstitutionens medvirken**, kan parterne (med hovedorganisationernes godkendelse) i enighed aftale selvstændig afstemning, ellers vil forligsmanden fremsætte mæglingsforslag. I sidste tilfælde skal afstemningen ske efter bestemmelserne i Forligsmandslovens § 10 og § 11.

Ved udsendelse af materiale i forbindelse med afstemning om forhandlingsresultater skal man være opmærksom på FH/DA-aftalen for OK 2025, hvori det hedder:

"DA og FH er enige om, at den præsentation og det oplysningsmateriale, som udsendes eller uddeles til medlemmerne sammen med stemmesedlen ved stillingtagen til et forlig/mæglingsforslag, loyalt skal afspejle det, der stemmes om (herunder mæglingsforslagets indhold), samt organisationens og forhandlernes holdning til dette."

På den baggrund **anbefales**, at parterne sammen udarbejder materiale herunder en fælles vurdering af forligets/mæglingsforslagets økonomiske konsekvenser, som indgår i det samlede stemmemateriale sammen med lønmodtagersidens selvstændige bemærkninger. Formålet er ikke mindst at undgå den situation, hvor arbejdsgiverne foretager urealistisk lave opgørelser af forhandlingsresultatet.

8. Eventuel sammenkædning

Om forligsmandens muligheder for at foretage sammenkædning, hedder det i Forligsmandslovens § 12, stk. 1 og 2:

"§ 12. Forligsmanden kan i de af ham stillede mæglingsforslag til en samlet løsning af en konfliktsituation bestemme, at disse mæglingsforslag delvis eller fuldt ud skal betragtes som en helhed, uanset hvorledes de fag, der er inddraget i konflikten, er organiseret (som selvstændige fagforeninger, fagforbund eller arbejdsgiverorganisationer eller indordnede som medlemmer af sammenslutning af fagforeninger, fagforbund eller arbejdsgiverorganisationer). Ved en sådan sammenkædning af mæglingsforslag omfattende flere fag vil der dog ikke kunne inddrages organisationer bestående af arbejdsledere m.v.

Stk. 2. For så vidt der mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark findes en gældende aftale om, at deres overenskomstområde skal opdeles i grupper, der hver for sig skal tage stilling til forslag til nye overenskomster, er forligsmanden afskåret fra at kræve disse gruppers mæglingsforslag sammenkædet. Tilsvarende regler gælder for mæglingsforslag omfattende arbejdsgiver- eller arbejdstagerorganisationer, der er medlemmer af andre hovedorganisationer, for så vidt disse har truffet lignende aftaler om opdeling af underorganisationerne i grupper".

Som det fremgår, har forligsmanden visse muligheder for at stille forslag til en samlet løsning via dels fremsættelse af ét samlet mæglingsforslag dels sammenkædning af afstemningerne.

I bemærkningerne til lovforslaget ved den seneste justering af forligsmandsloven, er FH og DA bl.a. citeret for følgende:

"I denne forbindelse betragter parterne det - i overensstemmelse med gældende praksis - som en forudsætning, at et mæglingsforslag først fremsættes, når det er konstateret, at hovedorganisationerne ikke udtrykkeligt har modsat sig dette".

Det er FH's forhandlingsudvalg, der træffer denne beslutning.

Det fremgår desuden af § 12, stk. 3, at:

Stk. 3. "Et mæglingsforslag kan kun sammenkædes med andre mæglingsforslag, såfremt forhandlingsmulighederne på det pågældende område må anses for udtømte. Forligsmanden afgør, om denne betingelse er opfyldt".

Betydningen heraf er, at der skal være foregået reelle forhandlinger på alle områder, der enten som mæglingsforslag eller som en del af et mæglingsforslag indgår i sammenkædede afstemninger. Bestemmelsen vedrører især Forligsinstitutionens forpligtelse til at fremme forhandlingsresultater på områder, hvor enten den ene eller begge parter står uden for FH og DA.

I forbindelse med afstemning om mæglingsforslag gælder § 12, stk. 8. Det fremgår:

Stk. 8. "... På arbejderside betragtes forslaget som ikke vedtaget, såfremt et flertal af de i afstemningen deltagende har stemt imod forslaget og, hvis mindre end 40 pct. af de stemmeberettigede har deltaget i afstemningen, tillige mindst 25 pct. af de stemmeberettigede har stemt mod forslaget".

9. Varsling af konflikt

I FH/DA-aftalen for OK 2025 hedder det, at "eventuelle konfliktvarsler ikke bør fremsendes uden en forudgående drøftelse af årsagerne hertil mellem overenskomstparterne". På den baggrund opfordrer FH til, at der ikke fremsendes konfliktvarsler, før sådanne drøftelser har fundet sted, og at FH **orienteres** om indholdet af disse drøftelser.

Medlemsorganisationer og karteller skal i øvrigt være opmærksomme på, at FH og DA i lighed med tidligere har mulighed for at aftale regler, der forkorter konfliktvarselsperioden betydeligt.

Der er ikke taget stilling til, om denne mulighed skal benyttes.

Hvis varsling af konflikt bliver aktuell i den forestående overenskomstssituation, sker varslingen derfor indtil videre efter bestemmelserne i Hovedaftalens § 2, stk. 1, 2 og 3, og Forligsmandslovens § 2, stk. 4, hvori det hedder:

Hovedaftalens § 2: *"Når der er indgået en kollektiv overenskomst, kan der inden for det område, som overenskomsten omfatter, og så længe den er gældende, ikke etableres arbejdsstandsning (strejke, blokade, lockout eller boykot) medmindre der er hjemmel herfor i "Norm for regler for behandling af faglig strid" eller i kollektiv overenskomst. Sympatistrejke eller sympati-lockout kan i øvrigt etableres i overensstemmelse med aftaler og retspraksis.*

Stk. 2. Ingen arbejdsstandsning kan lovligt etableres medmindre den er vedtaget med mindst ¾ af de afgivne stemmer af en efter vedkommende organisations love dertil kompetent forsamling og er behørigt varslet i overensstemmelse med reglen i stk. 3. Undtaget herfra er alene arbejdsstandsninger i de i "Normen", § 5, stk. 2, nævnte tilfælde.

Stk. 3. At man agter at forelægge en sådan forsamling forslag om arbejdsstandsning, skal tilkendegives den anden hovedorganisations forretningsudvalg ved særlig og anbefalet skrivelse, mindst 14 dage før arbejdsstandsningen efter forslaget agtes iværksat, og der skal på samme måde gives den anden part meddelelse om forsamlingens beslutning, mindst 7 dage forinden arbejdsstandsningen iværksættes. Ved varsling af retshåndhævende arbejdsstandsning nedsættes de ovenfor anførte varsler til henholdsvis mindst 7 dage og mindst 3 dage".

Forligsmandslovens § 2, stk. 4: *"Det påhviler enhver enkeltstående arbejdsgiver og enhver arbejdsgiver- eller arbejderorganisation at tilstille forligsinstitutionen afskrift af udstedte varsler om arbejdsstandsninger, for så vidt det opståede stridsspørgsmål ikke efter sagens natur hører hjemme til afgørelse ved Arbejdsretten.*

For de organisationer, for hvilke de mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark aftalte varslingsbestemmelser eller tilsvarende varslingsbestemmelser er gældende, er det dog tilstrækkeligt at tilstille Forligsinstitutionen afskrift af et udstedt 2. varsel".

Det skal understreges, at fremsendelse af både 1. og 2. konfliktvarsel påhviler **den enkelte medlemsorganisation eller kartel** (overenskomstparten), medmindre der skulle blive aftalt andet mellem DA og FH.

På denne baggrund **anbefaler** FH:

- At den enkelte medlemsorganisation (overenskomstparten) er opmærksom på tidsfristerne for afsendelse af 1. konfliktvarsel til modstående arbejdsgiverorganisation for hver enkelt overenskomst.
- At **1. konfliktvarsel** først afsendes, når det vurderes, at alle forhandlingsmuligheder er afprøvet og stiles til DA's forretningsudvalg.
- Ved afsendelse af 1. konfliktvarsel anvendes sædvanligvis en skriftlig formulering, som baserer sig på Hovedaftalens § 2, stk. 3, dvs. f.eks.: "Vi

(medlemsorganisationen/overenskomstparten) skal herved meddele, at vi agter at forelægge vor kompetente forsamling forslag om arbejdsstandsning til iværksættelse (dato for arbejdsstandsning) på overenskomstrådet... ”.

- At medlemsorganisationer og karteller er opmærksomme på, om der indgås aftale med DA om forkortet konfliktvarsel **før** afsendelse af 1. konfliktvarsel.

Når det gælder afsendelse af **2. konfliktvarsel**, sker dette ligeledes efter Hovedaftalens § 2, stk. 3. Her skal FH henvise medlemsorganisationerne til, at:

- **2. konfliktvarsel** først fremsendes efter, at det har været drøftet med FH.

FH påpeger endelig, at **kopi af 1. og 2. konfliktvarsel** skal tilstilles **Forligsinstitutionen** og anmoder i samme forbindelse medlemsorganisationerne om at fremsende kopi til **FH**.

Endelig henledes opmærksomheden på Forligsmandslovens ”5-dagesregler”, jf. § 3, stk. 3, § 4, stk. 4 og § 4, stk. 6.

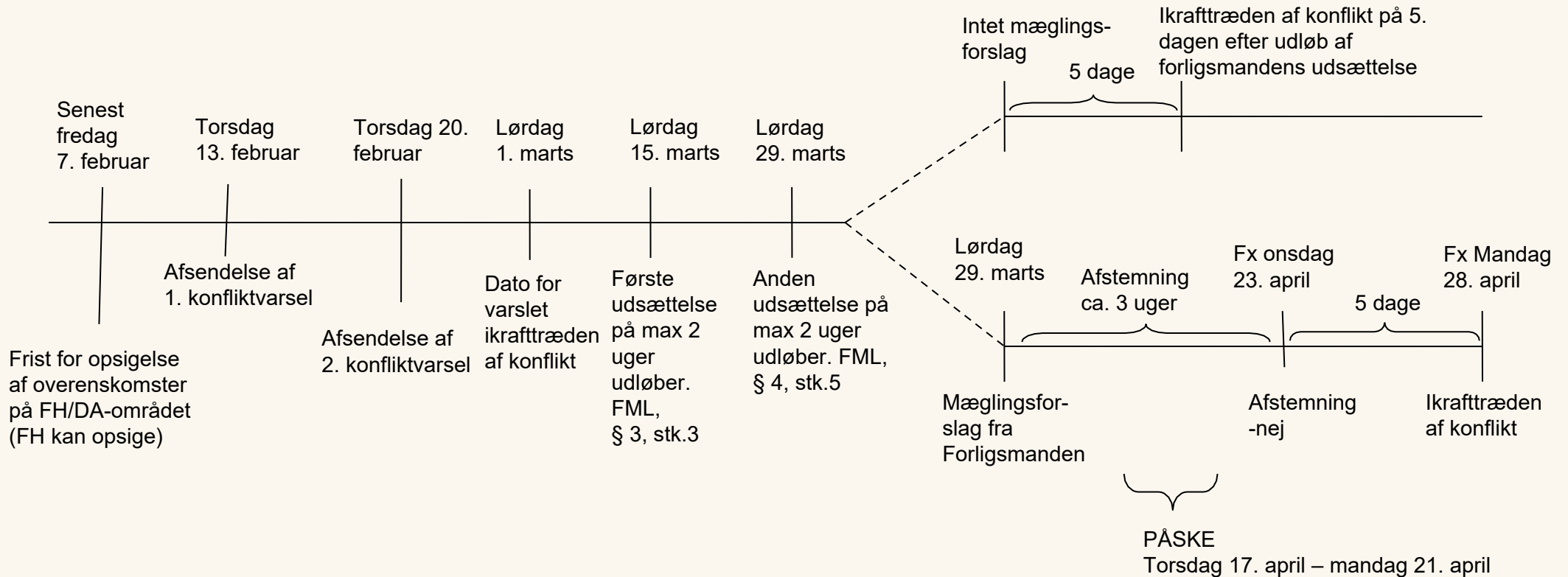
Det betyder, at en varslet - men af forligsmanden udsat - konflikt først kan træde i kraft på 5. dagen efter, at forhandlingerne er erklæret for afsluttet uden resultat eller på 5. dagen efter udløbet af den normale udsættelsesperiode på 2 uger.

10. Tilbagevirkende kraft

Hverken Forligsmandsloven eller Hovedaftalen sikrer, at en vedtagelse af et overenskomstresultat - eventuelt i form af mæglingforslag - **efter** 1. marts 2025 får tilbagevirkende kraft fra og med 1. marts 2025. For at dette skal være tilfældet, kræves der en særlig bestemmelse herom i den enkelte overenskomst eller i selve mæglingforslaget.

FH **anbefaler**, at dette sikres ved en direkte bestemmelse herom i overenskomstaftalerne.

Oversigt over varslings- og konfliktforløb v. overenskomstforhandlingerne 2025 DA-området 1. marts-overenskomster

Tidslinjen er udtryk for (reelt) længst mulige forløb, hvis konflikt varsles til ikrafttræden 1. marts

30. oktober 2024
PNI/ejoe – sag 24-1217